

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Elintarvikelainsäädäntö ja rajoitukset suoramyyynnissä

Topi Kumpulainen

31.3.2026

Ajankohtaiset elintarvikelainsäädännöstä

- Arvonlisäverovelvollisuuden alaraja nousi 20 000 euroon kalenterivuodessa vuoden 2025 alusta. Aikaisemmin 15 000€. Tämä koskee pop-up myyntiä, vähäisen riskin elintarviketoimintaa, koemarkkinointia yms.

Elintarvikelaki

- Suomessa elintarvikealan toimintaa määrittää elintarvikelaki. Elintarvikelain tulee olla yhdenmukainen EU-lainsäädännön kanssa.
- Elintarvikelain 1 §:n (9.4.2021/297) tarkoituksena on:
 1. suojella kuluttajan terveyttä ja taloudellisia etuja varmistamalla elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien turvallisuus, elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikesäännösten mukainen laatu ja elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista annettavien tietojen riittävyys ja oikeellisuus;
 2. edistää lain soveltamisalan osalta elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijoiden toimintaedellytyksiä.

Rekisteröity vs. hyväksytty elintarvikehuoneisto

- **Rekisteröity elintarvikehuoneisto**
 - Ennen nimellä elintarvikehuoneistoilmoitus
 - Vähintään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista
 - Tehtävä uusi rekisteröinti, jos omistaja/toiminta/tila vaihtuu
- **Hyväksytty elintarvikehuoneisto**
 - Valvontaviranomaisen hyväksymä
 - Puhutaan usein laitoksista, mm. teurastamot/tehtaat/suurkeittiöt
- Rekisteröinnit ja hyväksymiset ovat toimijakohtaisia

Milloin en tarvitse rekisteröityä elintarvikehuoneistoa?

- Vähäriskisen ja pienimuotoisen elintarvikkeiden valmistuksesta, tarjoilusta ja myynnistä ei tarvitse tehdä elintarvikehuoneistoilmoitusta.
 - Enintään 20 000 euroa kalenterivuodessa.
 - Vähäriskisiä ovat mm. leivät ja huoneenlämmössä säilytettävät leivonnaiset / myllytuotteet. (Täytekakut eivät sovi vähäriskiseen toimintaan)
- Alkutuotannon yhteydessä tapahtuva vähäisen riskin elintarviketoiminta.
 - Kauppakunnostus (pesu ja pakkaus)
 - Kasvatettuja kasvikunnan tuotteita sekä sieniä ja hunajaa pystytään myymään **alkutuotantotilalla tai torilla** ilman erillistä elintarvikeilmoitusta, jos kauppakunnostus ja pakkaaminen tapahtuu alkuperätilalla eikä tuotteen luonne muutu.
 - Tarkasta alkutuotannon tuotteiden myyntirajat.
 - Liikevaihto on korkeintaan 20 000 € kalenterivuodessa

Rekisteröity elintarvikehuoneisto tarvitaan;

- Yksityisen henkilön tai alkutuottajan tekemä oman sadon tuotteiden käsittely ja myynti kun toiminta ei ole **vähäriskistä** ja kyseessä ei ole **koemarkkinointi***.
 - Yksityinen henkilö saa myydä oman sadon ylijäämää satunnaisesti (ei vaadi myöskään alkutuotannon rekisteröinti-ilmoitusta)
 - Alkutuotannon toimija voi valmistaa ja myydä valmistamiaan kasvis-, hedelmä- ja marjajalosteita, kuten mehuja, hilloja ja muita kasvisjalosteita, jotka ovat happamia tai joissa on korkea sokeripitoisuus. Liikevaihto korkeintaan 20 000 €/vuosi ja yhden vuoden ajan aloituspäivästä. Vapaus koskee ainoastaan mainittuja tuotteita ja alkutuottajia.
- Täytekakun valmistaminen esim. kotona ja toimittaminen vähittäismyyntiin (kauppa tai kahvila) tai kuluttajalle.
 - Kun myyntiä on yhteensä **yli** 12 päivänä vuodessa tai myynnin liikevaihto on yhteensä **yli** vähäisen liiketoiminnan rajan kalenterivuodessa. (Pop-up myynti)
 - Täytekakkuja voidaan valmistaa vähäriskisen toiminnan kyljessä pop-up toiminnan periaatteella. Täytekakut eivät sovi vähäriskiseen toimintaan.

Toiminnot, joista seuraa aina rekisteröitymisvelvoite jos tuote tai myynti on;

- Maahantuonti tai vienti
- Ravintolisät, painonhallintaan tarkoitettut aterian- ja ruokavalionkorvikkeet ja kliiniset ravintovalmisteet
- Verkkokauppa
- Muu etämyynti yli 12 x/vuosi
- Pääasiallisesti haavoittuville kuluttajaryhmille suunnattujen tuotteiden valmistus tai tarjoilu
- Sellaisten elintarvikkeiden valmistus, joiden markkinoidaan soveltuvan gluteenittomaan tai allergiaruokavalioon (pl. pop-up-ravintolatoiminta, yhdistys-/seuratoiminta ja yritystoiminnan harjoittelu, joissa itse valmistettuja gluteenittomia tuotteita saa valmistaa korkeintaan 12 x/vuosi ilman toiminnan rekisteröintiä)
- Vitamiinien ja kivennäisaineiden lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä tai tarjoiltaviin tuotteisiin
- Elintarvikeparanteiden eli lisäaineiden, aromien ja entsyymien valmistaminen tai lisääminen elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä
- Alkutuotannon yhteydessä tapahtuva **ei-vähäriskinen** elintarviketoiminta
- Tietyt elintarvikkeet, joiden valmistus, tarjoilu tai myynti eivät ole Ruokaviraston tulkinnan mukaan koskaan vähäisen riskin toimintaa, jolloin toiminta on vähintään rekisteröitävä, kuten
 - täyssäilykkeiden, savukalan, palvilihan valmistus,
 - tartarpihvien, medium-kypsennettyjen jauhelihapihvien, graavikalan, mädin tai sushiannosten valmistus ja myynti.

Tuotteen myynti ja myyntitila

- Myös pelkästä tuotteen myynnistä on tehtävä tarvittaessa rekisteröitävä elintarvikehuoneistoilmoitus, mutta tämän toiminnan omavalvontasuunnitelmaan riittää usein pelkästään tuotteiden säilytyksen seuranta.
- Erillinen myyntitila ei ole välttämättä tarpeen ja tuotetta voi myydä suoraan ns. varastosta.
- Myyntitilan täytyy olla erillinen elintarvikkeen valmistustilasta.
- Samalla valvontayksiköllä (alueella), kuten samalla pihalla olevat valmistus- ja myyntitilat voidaan rekisteröidä yhdellä ilmoituksella.

Liikkuvat elintarvikehuoneistot

- Tyypillisesti liikkuvat elintarvikehuoneistot toimivat erilaisissa tapahtumissa, messuilla, markkinoilla ja toreilla.
- Liikkuvien elintarvikehuoneistojen toiminnassa ja valvonnassa on huomioitava kaikkia elintarvikealan toimijoita koskevat yleiset vaatimukset.
- Ulkona sijaitsevan ruoanvalmistuspisteen suojana pitää olla vähintään katto ja suosituksena suojata seinillä takaa ja sivuilta.
- Liikkuvien elintarvikehuoneistojen olosuhteet mahdollistavat ruoan valmistamisen pääsääntöisesti vain paikan päällä syötäväksi tai kuluttajalle mukaan otettavaksi, ei muualla pakkaamista tai muualla tapahtuvaa myyntiä varten.

Rekisteröidyn tai hyväksytyn elintarviketoiminnan yhteydessä tapahtuva liikkuva elintarviketoiminta

- Jos haluat toteuttaa rekisteröidyn elintarviketoiminnan yhteydessä muussa väliaikaisessa myynti- tai tarjoilupisteessä vakituista elintarviketoimintaa, toimintasi liittyy aikaisempaan tekemääsi elintarvikerekisteröintiin, jolloin sinun pitää mahdollisesti hakea muutosilmoitusta.
- Selvitä oman kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselta, vaatiiko liikkuva elintarviketoiminta sinun kohdalla muutosilmoituksen tekemistä.

Ruokaviraston REKO-ohjeistus

Suoramyynti voi toteuta REKO- lähiruokarenkaan välityksellä. REKO toimii siten, että kuluttaja tilaa tuottajalta tuotteen tai tuotteet etukäteen, ja tuotteet vaihtavat omistajaa sovituksessa paikassa sovittuna aikana.

Tätä kutsutaan luovutustapahtumaksi, joka ei ole myyntitapahtuma, joten vaikka vähäriskisen toiminnan alkutuottajalla olisi tai ei olisi elintarvikehuoneistoa, luovutuspaikasta ja -hetkestä ei tarvitse tiedottaa paikalliseen elintarvikevalvontaan.

REKO-toimitus = ennalta sovittu, ilmoitettu tapahtuma, jossa REKO-toimijat luovuttavat/myyvät **ennakkoon tilatut** tuotteet asiakkaille. Tällöin ”ylimääräisten” tuotteiden tori myynnissä pitäisi seurata liikkuvan elintarvikehuoneisto ohjeistuksia.

- Rekisteröidystä liikkuvasta elintarvikehuoneistosta myynti vaatii ilmoituksen **4 arkipäivää** ennen myynnin siirtymistä toiselle paikkakunnalle. Omalla valvonta-alueella siirtymisestä ei tarvitse tehdä ilmoitusta. Suuremmissa tapahtumissa järjestäjä voi ilmoittaa kaikki toimijat kerralla.

Poikkeus: marjojen, kasvien ja sienten myynti alkutuotantona ei vaadi tiedottamista. Muista suoramyyntirajat

- Voit myydä tuottamiasi kasvikunnan tuotteita, sieniä ja hunajaa alkutuotantona **tilalla että myös torilla**. Jos suoraan kuluttajille myynti jää alle vähäriskisessä asetuksessa säädetyin määrin, voit myydä tuotteita kaikilla Suomen toreilla, eikä sinun tarvitse tiedottaa myynnistä paikalliselle valvonnalle. Luonnonvaraisten marjojen, sienten ja yrttien keräilyä katsotaan olevan alkutuotantoa. Rekisteröidyssä elintarvikehuoneistossa tehtävästä liikkuvasta myynnistä on tehtävä ilmoitus ennen paikkakunnalle siirtymistä (4pv ennen)

Muita elintarvikelainsäädännöstä

- Omavalvonta

- Elintarvikealan toimijana olet vastuussa elintarvikkeittenne turvallisuudesta. Lisäksi sinun on huolehdittava, että elintarvikkeistanne annettavat tiedot ovat oikeat ja riittävät.
- Käytännössä suunnittelemalla varmistat nämä asiat omavalvonnalla. Omavalvonta on oma ja omanlainen järjestelmä. Omavalvonta suunnitelmaan olet etukäteen suunnitellut, miten hallitset toiminnan riskit ja miten tarvittaessa korjaat virheet. Esimerkiksi kylmäketjun seuranta.

- Pop-up myynti

- Pop up -ravintolaa saa pitää kuka tahansa, esimerkiksi yksityishenkilö, yritys tai toiminimellä toimiva yrittäjä ilman rekisteröityä elintarvikehuoneistoa, pois lukien rekisteröity tai hyväksytty elintarvikealan toimija. Pop-up myynnillä saa myydä kypsiä korkean riskin elintarvikkeita, jotka on tarkoitettu syötäväksi pian tai heti valmistuksen jälkeen. 12 kertaa ja/tai myynti enintään 20 000 euroa vuodessa.

Muuta:

[Verkkokurssi elintarvikkeiden alkutuotannon pienimuotoisesta toiminnasta.](#) (Ruokavirasto)

Rekisteröitävää elintarviketoimintaa vai ei? – taulukko ([linkki](#))

Alkutuotannon kauppakunnostus ([linkki](#))

Ulkomyynti ohjeistus, Ruokavirasto ([linkki](#))

Aitoja makuja REKO-myyntin ohjeistus ([linkki](#))

- Infoa mm. pakkausmerkinnöistä

Elintarvikkeiden myynti ja kasvukunnan jalostaminen maatilalla ([linkki](#))

Maa- ja kotitalousnaiset

@maajakotitalousnaiset

www.maajakotitalousnaiset.fi

Kiitos!

OLLAAN YHTEYKSISSÄ!

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET